

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

Library of Congress
Washington, D. C.

AMERICAN IN SPIRIT
IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 242

CLEVELAND 3. O., FRIDAY MORNING, DECEMBER 10, 1948

LETO L. — VOL. L.

VESTI IZ SLOVENIJE

GRAD V VIPOLZAH POGO-REL.

Vipolže so ena izmed vasi v goriških Brdih, ki je prišla pod Jugoslavijo. Tam so rdeči takoj pokazali svojo moč in oblast. Bivše grajske kolone, ki so jim obljubljali zemljo, so nagnali v skupno gospodarstvo, v nekak ruski kolhoz, zemlja pa je postala državna. Prevarani prebivalci so obupani in divji na rdeči režim, ki jih sedaj pritiska kot novi grajščak. Grajščina, h kateri so spadali koloni je 4. novembra pogorela. Ali je vzrok iskati v sovraštvu ljudstva do novega režima? Kdo ve? "Demokracija opisuje ta požar takole:

Starodavnega vipolškega gradu ni več! Žalostno kipi proti nebu ožgano zidovje, raz katere-

ga visi osmojoni stoletni hrčljani. Milo tožijo v vetru vekovite pije, bolešno ječijo orjaški hrastje: Ni več zgodovinskega vipolškega gradu, omenjenega v povestnici že leta 1120, ki je dal ime vasi, ki je vzrasla ob njegovem vznožju. Ni več gradu, ki je bil ljudstvu varno zatočišče v turskih in benečanskih vojnah, za kar je bil proglasan za "narodni spomenik." Amerikanci so ga pred dvema letoma predelali v krasen dvorec, čitovci pa so ga spremenili v skladišče vipolškega sovhoza in v sedež zadruga.

V noči na četrtek 4. nov. 1948, krog 11. zvečer, je nenadoma šnil iz grajskih oken plamen, ki je kaj kmalu objel vse obširno (Dalle na 3. strani)

Ameriško vrhovno sodišče vzbudilo senzacijo na Japonskem

Tokyo, Japonska. — Tu je silna senzacija, da je ameriško vrhovno sodišče sklenilo, da hoče pregledati spise o celotnem postopanju proti japonskim vojnim zločincem in razpravljati o zakonitosti in veljavnosti cele sodbe. Državni uradniki so mnenja, da ameriško vrhovno sodišče nima prav. Trdijo, da ni pristojno, ker na morje, čeprav je vrhovno sodišče, ničesar odločati o sodbi in delu, ki ga je izvršilo mednarodno vojaško sodišče, sestavljeno iz zastopnikov 11 narodnosti. Vprašujejo se, kaj če bi sedaj vsaka teh držav hotela dati celo zadevo svojemu vrhovnemu sodišču v pohovno razpravljanje in če bi bili izreki teh sodišč različni in med seboj nasprotni. Povprečni Japonec pa odobrava nastop ameriškega vrhovnega sodišča. Sodi namreč da Amerikanci hočejo na vsak način ugotoviti ali je postopanje bilo popolnoma v redu ali ne. Vsekakor je sedaj ameriško vrhovno sodišče predmet največjega zanimanja na Japonskem. General MacArthur je odločil seveda obešanje vseh obsojencev za toliko časa dokler ameriško vrhovno sodišče ne izreče svojega sklepa.

Ga. Chiang Kaishek pri Marshallu in Trumanu

Washington, D. C. — Madame Chiang Kaishek je imela dva razgovora z državnim tajnikom Marshallom in je bila sprejeta pri predsedniku Trumanu. Po teh sestankih je dala kratko izjavo, da ima veliko upanja, da bo njena misija v Ameriki uspela in da se bo utrdilo ameriško - kitajsko sodelovanje.

Tri na dan

Da je "E" skočila na noge šele 6 mesecev potem, ko je bil priobčen članek listu o Judih Palestini, daje človeku misliti in začne šteti na prste. Nekako toliko časa namreč vzame, da pride navodilo ali ukaz iz Belgrada v Washington in od tam na St. Clair.

To je čisto lahko izračunati, odkar vemo, kdo dikтира in ukazuje pisanje pri "P" in "E."

To je njih "svoboda tiska" — zanje, kakopak!

Društveni imenik

Več posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas se jim prosto istih. To pridobujemo po enkrat ali večkrat na mesec. Za drugo leto bodo ti društveni oglaš zopet po \$10, kar gotovo ni preveč za 12 ali še več oglasov.

Društvom, ki imajo take oglaš v imeniku v našem listu pridobujemo potem še listne druge stvari brezplačno, kot vabila na sejo, pobiranje asessmenta in druge take kratke vesti. Torej dobijo društva za borih \$10 na leto mnogo koristnega.

V decembru bodo imela društva letne seje in jim pripravimo, naj na teh sejah sklepejo dati mesečni oglaš v imeniku društev za Ameriško Domovino. Vsako društvo zmore to malo vsoto, ki nikakor ni pretirana. Samo tistim društvom, ki bodo imela oglaš v tem imeniku, bomo zastoj pridobovali razna kratka naznanila.

Državne volitve v Costa Rica

San Jose, Costa Rica, Vojaška vlada je razpisala volitve. Predsednik je ukazal uradnikom, da morajo biti pri glasovanju strogo nepristranski. Pričakujejo, da bo veliko število glasovalcev in da bo zmagala stranka nacionalne unije senora Ulate, ki je bil že lani izvoljen za predsednik republike, pa ga je vojaška revolucija zrušila in vladala sama brez parlamenta. Novi parlament naj bi bil najprej ustavodajna skupščina, da bi spremenil ustavo, potem se bo paritetno proglasil za redni zakonodajni parlament.

PRICE, Utah. — Dne 18. nov. je umrl v bolnišnici radi vodeni-ce John Intihar. Zapuščena žena Mary, v Jugoslaviji pa sestro.

Ne odlašajte!

Nabavite si
BESEDNJAK DR. KERN
dokler je še zaloga.
Naročite ga lahko v naši upravi. Pošljemo tudi po pošti, če pošljete \$5.25 v ameriških dolarjih.
Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, O.
U. S. A.

50,000 več delavcev v porurski industriji

Essen, Nemčija. — Naknadni podatki o napredku porurske industrije kažejo razveseljivo izboljšanje. Dočim se industrija pred enim letom ni mogla nikamor ganiti, ker ni bilo premoga; ne elektrike in tudi ne prevoznih sredstev za distribucijo, so danes vsi ti pogoji za normalno proizvodnjo že, v veliki meri postavljeni v normalno stanje. Premoga sicer še vedno ni dovolj za vse potrebe, ali dovolj ga je da morejo delati jeklarne in železarne in za zasebno uporabo po stanovanjih. Električne sile je dovolj na razpolago. Prevoz ne dela več nikakih težav in skladišča imajo samo normalne zaloge. Vse blago, ki se proizvaja, je mogoče razdeliti in razvoziti v normalnem času, ker je dovolj prevoznih sredstev na razpolago. Pred enim letom so delali v porurski industriji še samo starejši delavci in neizkušena mladina, sedaj sta se izvežbanost in uspeh vsakega delavca že bistveno povečala, ker so delavci tudi bolje hranjeni in imajo sploh boljše življenjske pogoje. Kakh 50,000 delavcev je sedaj v Porurju več kot jih je bilo pred letom dni. Pred letom so zapadne sile še rušile to industrijo v smislu potsdamskih določb, sedaj je to rušenje popolnoma ustavljeno. Sedaj so na razpolago že tudi nadomestni deli za stroje in nove tovarniške opreme so v obratu. Porurski industriji manjkajo za večji vzpon še krediti za nove investicije, za razširjenje in obnovo. Deloma je tudi še potreba po večjem številu izurjenega in strokovno izučena delavstva v jeklarstvu in železarstvu.

NOVI GROBOVI

Anton Sluga
Po daljši bolezni je umrl 23. nov. v Sunbury, Pa. Anton Sluga, star 54 let. Doma je bil iz vasi Sobonje št. 15, p. Podgrad. V Ameriki je bil od leta 1915. Tukaj zapuščena soproga Josephine, dva otroka, v Joliet, Ill., pa dve sestri, Mrs. John Bozich in Mrs. John Terlep ter več nečakov in nečakinj. Pogreb je bil 26. nov. iz cerkve sv. Jožefa v Forest City, Pa. na pokopališče sv. Jožefa.

Romunski komunisti zaplenili cerkveno premoženje

Bukarešta, Rumunija. — Rumunska komunistična vlada je zaplenila vse premoženje rumunske grško-katoliške cerkve. Vsi škofje ki so proti zaplenitvi protestirali, so že v zaporu. Rumunska vlada kar ugotavlja, da je grško katoliška cerkev sklenila, da v Rumuniji preneha in se je združila s pravoslavno cerkvjo.

Angleški komandant o političnih razmerah v Trstu

Trst. — Britanski komandant v Trstu je v svojem četrtletnem poročilu varnostnemu svetu Zveze Narodov povedal, da se politično stanje v Trstu še ni nič zboljšalo in da politična napetost ni popustila. Tudi spor med Titom in Kominformo ni veliko pomagal. Obe skupini komunistov še vedno nadaljujeta kampanjo laži in obrekovanja zaveznikiške uprave in nacionalno sovražstvo je še vedno zelo ostro.

Ta je pa tič

Hamburg, Nemčija. — 37 let stari zdravnik dr. Theodor Herr je sam sebi operiral slepič. Operacija je trajala 4 in pol ure. Takoj po operaciji pa je zdravnik vstal in nadaljeval svoje dnevno delo. Razložil je, da se je mogel operirati na ta način, da je po strani ležal na operacijski mizi, upognil glavo proti sredini telesa kolikor je najbolj mogel in delal brže ogledala. Bolniška sestra mu je pri operaciji pomagala in asistiral je še en zdravnik, ki mu je podajal instrumente. Pravi, da po operaciji ni čutil nikakih posebnih bolečin ali slabosti, da je mogel takoj vstati in odpravljati svoje dnevno delo. "To je mnogo boljše za cirkulacijo krvi" je dostavil.

Posetite letne seje!

Sledeča društva imajo svoje letne seje ter prosijo članstvo, da se istih v kolikor mogoče velikem številu udeležimo:

Društvo Srca Marije ima sejo v nedeljo pop. ob 2 v navadnih prostorih.

Društvo Napredek št. 132 ARZ bo imelo sejo v nedeljo pop. ob 3 v SDD na Recher Ave. nameste danes. Vsak član bo dobil na tej seji pivskih listkov v vrednosti 50c. Po seji bo prosta in vesela zabava.

Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ ima sejo v nedeljo pop. ob 1 uri v solski dvorani.

Podružnica št. 3 SMZ ima sejo v nedeljo-pop. ob 2 v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Podružnica št. 25 SZZ bo imela letno sejo v ponedeljek večer 13. dec. v navadnih prostorih. Tajnica bo pobirala asessment že od 6 zvečer naprej.

Društvo Collinwood Hive 283, Makabejk, bo imelo letno sejo v ponedeljek 13. dec. ob 7 zvečer v navadnih prostorih. Ker tajnica ne bo pobirala asessment doma, so članice prošene, da plačajo na seji.

Sateliti Sovjetske Unije imajo nedovoljene armade

London, Anglija. — Britanski podtajnik za zunanje zadeve je izjavil, da so države sovjetskega bloka prekršile določbe mirovnih pogodb s tem, da so povečale svoje oborožene moči preko števila, ki jim je dovoljeno. Posebno je napadel Bolgarijo in Sovjetsko Unijo, ki da je pomagala Bolgariji, da je organizirala in oborožila prekoštevno armado. Že pred nekaj dnevi je tudi italijanski zunanji minister Sforza objavil številk, ki kažejo, da imajo Rumunij, Madžarska, Bolgarija in Albanija večje število ljudi pod orožjem kot je to po mirovnih pogodbah dovoljeno.

VAM JE TUKAJ DOBRO, ZATO SE PRI VSAKI PRILIKI SPOMNI-MO NA BEGUNCE

Pozor, društva!

Liga Slovenskih Katoliških Amerikancev vlnudno prosi naša društva, društvene uradnike, člane in članice, da se ob priliki svojih letnih sej spomnijo naših ubogih beguncev s primer-nim darilom in podporo.

Very Rev. John Canon Oman, predsednik, Joseph Zalar, blagajnik.

AVSTRALIJA BO ŠE SPREJEMALA BEGUNCE

Geneva, Svica. — Avstralija je obvestila centralni urad IRO, da bo rada še sprejemala begunce iz evropskih dežel v neomeje-nem številu. Avstralija rabi še vse vrste raznih delavcev. Istočasno je tudi avstralski zunanji minister dal posebno izjavo, v kateri utemeljuje, da Avstralija nujno mora dobiti več ljudi in povečati število svojega prebivalstva. Doslej je moglo v Avstralijo emigrirati le malo ljudi iz Evrope, ker ni bilo transportnih sredstev.

Iz Španije pozdravljajo

Slovenski akademiki, ki smo še udeležili romanja vseh akademikov, beguncev iz Madrida na grobove Sv. Jakoba v Kompostelji, kamor so stoletja romali tudi naši predniki, pošiljamo preko v a š e g a cenjenega uredništva vsem Slovincem v USA in v Kanadi najlepše pozdrave. Franc

Francoski državni proračun izkazuje primanjkljaj

Pariz. — Francoska vlada je sprejela državni proračun za prihodnje leto. Proračun izkazuje deficit, ker vlada ne more iz političnih razlogov nalagati novih taks. V prihodnjem letu bo torej Francija še vedno navezana na finančno pomoč Združenih držav. Le tako bo mogla kriti primanjkljaj in nadaljevati obnovitveno delo, ki je nujno. Napovedujejo, da bo v ta namen potoval v Washington Herriot, bivši predsednik vlade in sedaj stari predsednik parlamenta, da doseže z oblastmi in denarnimi ustanovami USA čim ugodnejše pogoje za posojila.

Gorenjšek, Zdenko Osana, Lojze Lašič, Viktor Antolin, Jože Bernik in še štirje drugi, ki so se pa tako podpisali, da ne znajo brati.

Razne najnovejše svetovne vesti

BUDAPEST. — Madžarski predsednik vlade je odstopil, ker ga je napadel levičarski del stranke malih kmetov v siled bega njegovega finančnega ministra. Komunistično ljudsko sodišče je obsodilo na smrt prof. Simona Poff, bivšega direktorja madžarske podružnice Standard Oil Co. češ, da je poskušal škodovati državi s tem, da je sabotiral delo v industriji olja in plina.

NANKING, KITAJSKA. — Komunisti so uspeli razrušiti železnico, ki je bila edina vez med obznanimi na bojiščih in glavnim mestom. Vlada je takoj poslala na lice mesta inženirje in delavstvo, da progo popravijo, vendar je za nekaj dni ustavljen prevoz čet in materiala za pomoč armijam, ki se borijo pri mestu Peng-pi, kakh 130 milj severno od Nankinga. Vlado letalstvo je uspehom obstreljevalo komunistične postojanke.

SHANGHAI, KITAJSKA. — Amerikanci, ki še žive v Shanghai, poročajo, da je komunistična peta kolona v mestu tako močna da lahko organizira napad na ostalo prebivalstvo in izvrši prevrat. Smatrajo, da bo mesto neizogibno padlo v roke komunistov.

LONDON. — Britanski zunanji minister Bevin je v parlamentu govoril o kitajski vojski in rekel, da nihče ne more prerokovati kje se bodo ustavile prodirajoče komunistične armije in kako daleč se bo razširil komunističen vpliv na daljnem vzhodu. Anglija še vedno spoštuje sklep moskovske konference decembra 1945, da se ne meša v notranje zadeve Kitajske. Anglija ima sedaj toliko lastnih finančnih in gospodarskih težav, da v nobenem slučaju ne bi mogla pomagati narodni vojski na Kitajskem.

WASHINGTON. — Predsednik kubanske republike je prišel v Združene države na obisk za 4 dni. Predsednik Truman ga je sprejel že par ur po prihodu in mu priredil svečano kosilo. Pri kosilu je predsednik Truman izročil visokemu gostu odlikovanje Legion of Merit.

BELGRAD. — Glasilo komunistične stranke Borba objavljaja, da velika večina denarja in pomoči v materialu, še vedno prihaja v Jugoslavijo iz Združenih držav Amerike. Ameriška pomoč Jugoslovanom zadnjih treh let znaša 15 milijonov 500 tisoč dolarjev. Prišteti je še treba zdravila, prenosne klinike proti tuberkulozi in druge bolnišnice in medicinske potrebščine, ki jih je dobavil iz Amerike jugoslovanski Rdeči Križ. V teh številkah pa še niso všete velike nabirke, ki so bile poslane še leta 1945 jugoslovanski vladi v izgnanstvu v Londonu. Istotako v teh računih niso upštevana zasebna darila, ki jih pošiljajo sorodniki in prijatelji Jugoslovanov iz Združenih držav v Jugoslavijo. Neprestano prihajajo denarne pošiljke, paketi oblačil, hrane, zdravil in drugega blaga na posamezne naslove od zasebnikov iz Amerike. Poštni uradi v Belgradu cenijo, da Jugoslavija dobi 90% vseh svojih zunanjih pošiljatev prav iz Združenih držav. Borba pravi, da so Jugoslovani iz Kanade, Anglije in Argentine tudi poslali svojim ljudem v Jugoslaviji v denarju in blagu daril za več kot 8 milijonov dolarjev v zadnjih dveh letih.

Istotako ko Borba to objavlja, pa tudi pravi, da je več tisoč Jugoslovanov, ki so prišli v zadnjih dveh letih iz Amerike domov v Jugoslavijo, poslalo Titu osebna pisma, v katerih izražajo svoje veselje, da so zopet v domovini in da so se srečno rešili kapitalističnega suženjstva v Združenih državah. Prav ti ljudje pa so prinesli seboj milijonske vrednosti v dolarjih, novih avtomobilih, traktorjih, gospodarskih in gospodinskih strojih, ki pa so jih jugoslovanske oblasti vse konfiscirale in proglasile za državno last. Jugoslovansko časopisje še vedno ponavlja laži, da se Jugoslovani v Ameriki gospodarsko in politično stiskani in preganjani in da jih eksploatirajo "imperialistični kapitalisti."

List Republika poroča, da se Jugoslavija, Čehoslovaška, Poljska, Finska in Avstrija pogajajo za nove trgovske pogodbe z zapadnimi državami.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Stirinajsta obletnica — V ponedeljek 13. t. m. bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Frank Laurich, v spomin 14. obletnice njegove smrti.

Rojenice — Pri Jos. Čermelj na 15919 Whitcomb Ave. so dobili krepkega sinčka. Vso srečo voščimo.

Tema — Radi ognja v električni centrali na 70. St. in Memorial Shoreway N.E. je bil vzhodni del Clevelanda poldrugo uro brez luči. Nekateri so dobili luč šele ob eni po noči. Kakh 40.000 odjemalcev elektrike je bilo v temi. Ogenj v centrali je povzročil kratek stik in okvara v strojih.

Koledar Ave Maria — Kot vsako leto so tudi letos slovenski frančiškani v Lemon-tu izdali ličen koledar Ave Maria. V Clevelandu ga lahko kupite v Grdinovi, trgovini na 6113 St. Clair Ave. Tam imajo v prodaji tudi lične božične razglednice v slovenskem jeziku. Toplo priporočamo našim ljudem, da kupijo koledarje in razglednice.

Dvanajsta obletnica — V soboto ob 7:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pok. Antona Zakrajšek v spomin 12. obletnice njegove smrti.

Fine žimnice — V trgovini Norwood Appliance & Furniture, 6202 St. Clair Ave. lahko kupite fine žimnice (modroce) izdelka Sealy. So zelo mehke in trpežne.

Lepi koledarji — Ako se zglasite v trgovini Northeast Appliance & Furniture, 22530 Lake Shore Blvd, ali 819 E. 185. St. boste dobili zelo lep koledar za 1949.

Petje in predstava — Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. prijazno vabi na igro in koncert v nedeljo popoldne ob 3:30. Zbor je zelo dobro pripravljen, da bo podal zares lepo petje. Zvečer bo ples, za katerega bo igral Vadenalov orkester.

Osma obletnica — V ponedeljek 13. decembra bo minilo 8 let, odkar je umrl Frank Hočevar, ki je živel v Lake Court.

Darovi za okraske — Za okrasenje St. Clair Ave. so prispevali še naslednji trgovci: Hrvaški narodni dom, Mervars Music Mart, Double Eagle Bottling Co., Azman Meats, Zele in Sinovi, Phillippi Cafe, O'Briens Conf. & Lunch, Prijatelj Drugs, Brofmans Dry Goods, Okorn Dry Cleaning, Jung Bowling Alleys, Bowmand Window Shade, John Simonicie Tavern, St. Clair Motors, Parkview Florist, Locke Machine Co., Marn's Cleaners, Ule Barber Shop, Kozan Shoe Repair, Arctic Air Refrigeration Co., John's Confectionery, Reliable Supply Co., R & S Electric, Taylor Variety, Luzar's Cafe, Pierman Confect., Derov's Sohio Sta., Mihic Cafe, Smalley's Dry Cleaning, James Sispnik Jr. Florists, Buckeye Ribbon & Carbon Co., Jim Brown Stores, Inc.

Ako bi se še kateri rad pridružil temu, naj pošlje donesek na Anton Zakrajšek, 6016 St. Clair Ave.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 4, Ohio
 6117 St. Clair Ave. Henderson 9628
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6. za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

1948		DECEMBER		1948	
S	A	T	W	T	F
5	6	7	8	9	10
12	13	14	15	16	17
19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31

United States \$8.50 per year;
 \$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 242 Fri., Dec. 10, 1948

Jugoslavanska mizerija

Poročevalci iz Jugoslavije vedo povedati, da je sedaj ta država živ primer kam vodi politično in gospodarsko šarlatanstvo. Nihče sicer še ne ve povedati kaj je povzročilo, da je Tito naletel na odpor tam kjer ga niti niti kdo drugi ni pričakoval ali dejstvo je, da Tito vodi "spor" z Moskvo že šest mesecev, da vseh teh šest mesecev zagotavlja, da je pravoveren komunist a mu Moskva tega ne verjame in mu nasprotuje na vseh poljih. Istočasno pa seveda Tito in njegova družba v Jugoslaviji vladata in ravnata kot bi bilo vse komunistično carstvo za njim, uganjata boljševiški teror, izvajata totalitarno diktaturo, vodita neprestano propagando proti zapadnim demokracijam ter obešata državljane, ki se upajo pokazati kake simpatije napram zapadu.

Komunistični politični nestvor, ki je tako nastal, pa ima strašne posledice za življenje prebivalstva in na gospodarstvo v državi. Tito je danes dejansko v zagati. Po ruskih ukazih so ga vzhodne dežele odrezale od svojih gospodarskih virov. Amerika in Anglija nočeta dajati komunističnemu diktatorju blaga za katero prosi, ko pa svojih prošenj ne more podpreti z nikakimi dokazi, da ne bo blago, ki bi šlo v Jugoslavijo, prišlo v korist boljševikom, ki so Tita v sedanjih položaj pognali. Tito tudi zato ne more biti na zapadu uslišan, ker so njegovi gospodarski in obnovitveni načrti po mnenju tukajšnjih gospodarstvenikov nesolidni.

Tako je Tito zaenkrat sam, zapuščen z vzhoda in zapada. To še ne bi bilo nič hudega. Jugoslavija ima hrane in osnovnih stvari za življenje toliko, da bi v količkah rednih razmerah brez večjih težav prenašala tako krizo, ki traja komaj šest mesecev. Toda Tito je pred dvema leti začel nenavadno obširen program za industrializacijo cele države. Brez pametnega računa seveda. Jugoslavija mora imeti svoje vse industrijske panoge, pa če se ji to izplača ali pa ne. Mora proizvajati sama zlasti vse kar potrebuje Titova vojska, pa čeprav bi dobila isto blago ceneje drugod. Titov petletni načrt se ja začel izvajati. Za tak načrt je potrebno veliko strojev in tehničnih pripomočkov, ki jih morejo v dovoljni količini dobaviti samo velike zemlje. Teh strojev ni selaj niti iz Rusije niti od zapada. Zato se v Jugoslaviji na vsak korak vidijo začete stavbe, ki se ne nadaljujejo, tovarne, ki nimajo strojev, ali če so stroje postavili, nimajo surovin za proizvodnjo, po vseh krajih leži kamen in pesek in opeka, pa delo ne gre naprej. Zastoj je že tako očiten, da vsak človek vidi, čuti in se sprašuje kako dolgo bo Tito še oholo stal sredi razdeljenega sveta skregan na vse strani. Delavci, kljub plačam ne delajo za drugega kot za krompir in koruzo in za obljube kakšen še le bo komunističen raj. Tudi mnogi oboževalci Tita, tudi taki, ki so se z njim borili in mu zvesto sledili se zaskrbljeni sprašujejo kam je mož zašel in kako se bo rešil. Tudi najzvetjeji sodelavci, ki so pozdravljali petletni načrt kot novo vero, ki so izvajali podzaviljenje vse industrije in splohi vseh podjetij, ki so do nedavna delali s polno paro, sedaj ne vedo ne kod ne kam. Stroj, kar jih je bilo, so opešali pod silnim naporom "planske proizvodnje," nadomestili ni niti za male dele, kaj šele za večje naprave.

Tito je pred sporom z Moskvo računal pred vsem da mu bo Rusija dobavljala gorivo in osnovno blago za industrijo. Takoj po sporu so se ustavile dobave goriva. Rumunsko družbe, ki gospodarijo s petrolejem in nafto popolnoma samo po dočobah Moskve, so ustavile dobavo v Jugoslavijo. Enako je po naročilu iz Moskve storila Albanija. Tito je bil po petletnem načrtu začel sam vrtati po raznih mestih v Jugoslaviji, da bi prišel do samostojne produkcije industrijskega olja. To so mu delali seveda ruski strokovnjaki. Po sporu z Moskvo so ruski strokovnjaki odšli in s seboj odpeljali tudi vse priprave za to delo. Demontirali so vse kar so začeli. Tito je preprosil Angleže in Amerikance, da so mu pomagali iz prve zagate in mu dali nekaj bencina ali nihče se ni doslej našel, ki bi nadaljeval raziskavanja in naprave za proizvodnjo olja v Jugoslaviji.

Jugoslavija bi po načrtih morala dobiti za 562.000.000 mašinerije od držav za železno zaveso do konca leta 1951. Le nekaj malega te količine je Tito res dobil. Tito je napravil velike zgradbe za industrijo jekla, železa, kemikalij, Rusija pa mu ni dobavila obljubljenih strojev, Čehoslovaška električnih naprav in transportne opreme, Poljska ni poslala lokomotiv, tekstilnih strojev in Madžarska istotako ni dobavila svojega dela tovarniških naprav. Jugoslavija je pošiljala tem državam, v katerih vladajo "proletarske, bratske demokracije," surovine že na račun obljubljenih dobav. One so jugoslovansko blago sprejemale, ali svojih dobav niso izpolnile.

Za gospodarski pritisk je hujski kot vse politične groznje, ki jih Tito dobiva od svojih bratcev v Kominformi. V Jugoslaviji manjka vsega. Prva leta, ko je še UNRRA pomagala so imeli vsaj komunisti, če že narod ni imel ali sedaj tudi tisti nimajo, ki bi jim Tito rad dal. Ker je vsa podzaviljena, ne morejo Titovi ministri dožiti nikogar drugega kakor sa-

mi sebe za vse pomanjkanje. Hrane ni, obleke ni, vsakdanjih potrebščin ni. Ljudje pa gledajo nedovršene zidove, ki so kot babilonski stolpi samo žalostne priče kako je Tito mislil graditi v oblake, pa so mu sredi dela roke odvevale. Kaj hoče doseči Moskva? Ali res želi dobiti mesto Tita še bolj poslušnega hlappa? Ali pa imajo tisti prav, ki trdijo, da komunistem dela na jugoslovanskem ljudstvu strašno poizkusno operacijo? Ljudstvo naj tako strašno strada, da bodo končno zapadne demokracije radi človekoljubnosti Titu nekaj pošiljale, da vse ne pomrje. Kar bo dobil Tito, bo pa prihranjeno za Moskvo? Vsekako je mnogo lažje sprejeti vasko razlago, da Tito in Stalin igra kakršnokoli skupno igro, kot pa da gre za resen spor.

Newburške novice

Zakrament sv. birme je bil podeljen včeraj po pomožnem škofu Floyd Beginu. Število birmancev je bilo morda najmanjše od kar fara stoji, razen, če jih je bilo pred leti, takoj spočetka, kdaj tako malo. Z odraslimi vred jih je bilo birmanskih okoli 70.

V nedeljo bomo pa videli zanimivo igro "CAROVNICA." Pričetek igre je ob šestih. Igra je pod pokroviteljstvom društva Sv. Rešnjega Telesa in je namenjena v razne dobre namene. Že leta nismo imeli tukaj slovenske igre. Igralci te igre prihajajo od sv. Vida. Pokažimo naše zanimanje z obilo udeležbo. V nedeljo torej vsi na igro v cerkveno dvorano sv. Lorenca.

"Gospod doktor, nekaj je napak z menoj. Pike se mi delajo pred očmi."

"Dobro. Bom vam predpisal očala."

Ko se pozneje srečata: "Kako je zdaj z vašimi očmi?"

"Prav dobro. Skozi te očala vidim pike prav jasno."

Sprejem v deklško društvo, ki se je vršil zdjno sredo večer, je bil lep in pomemben. Precejšnje število je vstopilo. Naj bi se vse nove in prejšnje članice povsod zavedale, da so "Marijine hčerke" in se po tem vsekdar ravnale. Nič ni lepšega kot čednostno pa veselo dekle, ki je vsikdar družabna, nikdar pa ne predzna.

Kaj pa duhovne vaje za moše? 17. tega meseca, nalašč kot priprava za Božič, se pričnejo duhovne vaje za moše, katere trajajo malo manj ko tri dni. V petek večer greste notri v Retreat House doli od jezera in v nedeljo proti večeru ste že zopet doma. Ves čas tam doli ste preskrbljeni z hrano, sobo in posteljo. Vse kar vam je potreba tam doli je, da poslušate premišljevanja, ki vam jih bo vodil prevzvišeni škof Gregory Rozman. Ko pridete nazaj, boste rekli "najlepši dnevi, ki sem jih kdaj doživel."

Kakor se kaže imamo Slovenci vendarle en list na katerega so pozorne tudi druge narodnosti, celo židje. Smeh nas je lomil ko smo brali v Pressu tisto pritožbo judovske organizacije čez Ameriško Domovino. Ni treba biti bogve kako domišljav, da vidimo odkod izvira prav za prav ta pozornost na Ameriško Domovino. Nekateri ljudje so že taki, če jih vženeš v kot, ti pa čez glavo skočijo nazaj in začnejo zopet znova od tam kjer so bili. Nevoščljivost je grda napaka. Človeku ne da miru in mu vzame vsak čut kake dostojnosti in pa ljubezni do bližnjega. Klečeplazto za Titom se jim ni obneslo, zato so si morali zamisliti kaj drugega s čemer bi mogli ali pa upali skodovati listu, kateri piše resnico. Kar pa se tiče Judov, se jim ni treba bati, da bi A. D. trosila antisemitizem med svoje čitatele. Če pa pride slučaj, da je kaj za kritizirati, morajo pa Judje v Ameriki biti prav tako pripravljeni sprejeti kritiko, kot jo moramo drugi. Nismo

Slovenci brez napak, pa tudi Judje ne. Žal, da so bili v tem slučaju tako hitro pripravljene nasesti besedam, ki jih narekava brezmejna nevoščljivost. Katoličani so bili neštokrat obdolženi da so proti Judom. Resnica pa je, da je katoliška Cerkev vse skozi branila Jude, kadar so bili preganjani. Saj je bil ves začetek krščanstva judovski. Kristus, Marija, sv. Jožef, vsi apostoli so bili judovskega pokolenja.

Človek je podoben jeklu — malo je vreden, če je prevroč (od jeze).

Nekdo pravi, da so dvojne vrste ljudi na svetu: tisti, ki se bojijo Boga zgubiti, pa oni, ki se bojijo Boga najti in spoznati.

Čim dalje bolj se širi propaganda za "usmiljeno usmrčenje," to je usmrčenje takih, ki niso več za nobeno rabo; bolnih in neozdravljivo boleznijo, starih, kateri ne morejo delati, blaznih in pa kriminalcev, obsojenih v do smrtne ječe. Hitler je to zahteval in zato so imeli po Nemčiji gotove prostore, v katere so zaprli število nerabnih ljudi, potem pa spustili plin mednje, da so "zaspali" in se prebudili v večnosti. Vsa taka mnenja in ravnanja rodi nevera. Če je človek samo žival, čemu ga rediti, če ni upanja, da bo kdaj še za kako rabo? Kar je lepega in dobrega je rodila vera v Boga in pa zavest, da bomo enkrat poklicani na odgovor pred vsevednega Boga, kateri nam je med drugim rekel tudi "Ne ubijaj!"

Med drugimi 25-letnicami, ki so jih praznovali razni pari to jesen, je tudi slovesno praznovanje 25 let srečnega življenja Mr. in Mrs. Louis Kastelic v Maple Heights. Sicer bi bil moral že pred par tedni omeniti, pa mi je ušlo iz spomina. Danes se mi pa kar dobro zdi, da sem poprej pozabil. Takrat bi bile moje besede padle na ušesa polna čestitk in vsakovrstnih dobrih voščil. Zato bi se jih niti ne zavedali. Zdjaj pa, ko je ta gloria minila, boho moja voščila tem bolj obrajtna in sprejeta. Bog daj dočakati še zlato poroko v najlepšem soglasju in polni meri sreče.

"Vse mladinske organizacije in pokreti ne bodo toliko storili za mladino, kot deset božjih zapovedi, če si jih mladina dobro zapomni." Tako nekako se je izrazil neki višji sodnik. In prav je imel. Vsa učenost je prazna, če se ne zavedamo, da je nad nami Bog, kateri sliši vse naše besede, vidi vsa naša dela in pozna vse naše namere.

Jutri štirinajst dni bo Božič. — Kako je to mogoče? Ali ni bila Velika noč komaj pred mesecem dni?

Prvo resnično uspešno in zanesljivo motorno kolo (motorcycle) je bilo zgrajeno šele leta 1900. Originalno motorno kolo pa je bilo iznajdeno leta 1868, ki je imelo motor na parni pogon.

"Kralj na Betajnovi" uspešno vprizorjen

Cleveland, O. — Dramsko društvo "Ivan Cankar" je v nedeljo 5. decembra proslavilo tridesetletnico plodonosnega obštanka (nad sto in petdeset dramskih predstav) z vprizoritvijo Cankarjeve tridejanke "Kralj na Betajnovi" na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Drama, ki slika pojav in razvoj kapitalističnega podjetja na slovenskem podeželju in njegov ugodni vpliv na vso okolico, je globoko dramsko delo polno simbolizma in napisano za poklicne odred. Društvo "Cankar," ki se s tem ni prvič lotilo Cankarjeve drame, saj je pred leti vprizorilo "Hlapca Jerneja" in "Za narodov blagor," je s to izbiro pokazalo, da je še pri polni moči. Igra je bila podana prav dobro, sempatja kar sijajno v velikem zadovoljnost blizu tisoč gledavcev broječega občinstva, ki je predstavo večkrat prekinilo s spontanimi poskanjem.

Glavne vloge so bile v dobrih rokah. Vlogo "kralja" Kantorja, ki je najdaljša in najtežja, je dobro pogodil Rudolph Widmar; bil je prav prepričevalen. — Josephine Milavec-Levestik kot Kantorjeva žena Hana in Olga Marn kot njegova hči Franca sta bili izvrstni v svojih vlogah. Studenta Maksa je prepričevalno podal Andrew Turkman. Erazem Goršhe je prav dobro pogodil župnika. Vloge Kantorja, Maksa in župnika so najvažnejše in najtežje.

Frank Plut je bil prav domač v vlogi Maksovega očeta Krnea. Francinega zaročenca Franca Bernota je zadovoljivo odigral Stanley Marin. Anton Eppich je bil prepričevalen kot sodnik. Emma Oblak-Plemen kot Nina in Frances Ile v vlogi delavke Lužarica sta bili izvrstni. Dobro sta se odražala tudi Goršhetova Vivian in Eppichov Lovrenc v vlogah Kantorjevih nedoraslih otrok Pepce in Franceljna. Ostali igralci so bili Tony Podobnik (adjunkt), Ivanka Šifrer (sodnikova žena), Milan Germ (oskrbnik), Anton Smith (Koprivec) in kmetje Jack Plemel, Jos. Plemel in John Kokal. Vsi so zadovoljili.

Dejanje igre je gladko potekalo, odmori niso bili predolgi in scenerija in kostumi so bili primerni. Seveda ni bilo brez pomanjkljivosti, ki pa so bile malenkostne in jih je treba prežreti spriču razmer, v katerih se giblje naša dramatika ob enajsti uri slovenskega odra v Ameriki; prav za prav zaslužijo društvo, igralci in njihov režiser zaradi teh razmer še posebno pohvalo.

Igro je režiral Joseph Skuk, eden naših najstarejših igrovdij, ki svoj posej dobro razume. Sufilirala je Milka Kokal. Mojster odra je bil Matt Debevec. Društvo "Ivan Cankar" je s to vsestransko uspešno predstavo lepo počastilo spomin pred tridesetimi leti umrlega velikega umetnika in človekoljuba Cankarja in obenem dostojno proslavilo svojo tridesetletnico.

Podružnica št. 3 SMZ

Cleveland, O. — Ko zaključujemo leto 1948, se želimo najlepše zahvaliti vsem, ki ste sodelovali pri programu, kakor tudi vsem tistim, ki ste nas obiskali ob priliki proslave desetletnice naše podružnice št. 3 SMZ, ki se je vršila 16. oktobra t. l. v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Program nam je vodil naš gl. predsednik br. Matt F. Intihar. Nastopil je moški pevski zbor pod vodstvom Mr. Martin Rakarja in nam zapeli dve krasni pesmici. Nato so nastopili in nam zapeli tudi dve lepi pesmici štirje mladeniči, ki nam jih je

"Alo, kaj vidva ne bosta šla z ladje!" je začelo deževati na naju z Vrhničanom od vseh strani. Vse se je že gnetlo proti mostičku, ki je bil naslonjen na ladjo in pomol in po katerem so se že vsipali prvi potniki z naše ladje na obrežje. Mirna z Vrhničanom sva pa sloanela ob ograji in občudovala imponanten grad, ki se dviga nad mestom Quebecom.

Planila sva v tisto našo špajzo, ki je nam štirim služila za prebivališče na ladji. Vrhničan je vtaknil v žep pipec, ki ga je pozabil na postelji in ki je predstavljaval vso njegovo prtljago. Mene tudi ni vzelo dolgo, da sem vtaknil v ročni kovček tistih par stvari in odhitela sva nazaj na krov. Tam sta stala že najina tovariša, Nemec in Švicar, ki sta se poslovila od naju. Obljubili smo si, da se bomo še videli, kar je bila, to smo vsi vedeli, velika laž, ki je v navadi v takih slučajih. Naročil sem Vrhničanu, naj se me dobro drži, ker se bova odslej pridružila Bukovincem, s katerimi bomo skupaj potovali.

Gnali so nas po cesti proti kolodvoru, kjer bomo dobili vozne listke za vlak. Domačini so se ustavljali in nas zijali. Tudi razne opazke so letele na nas. Mislili smo, da nas pozdravljajo in prijazno smo se jim smehljali. Pa ne verjamem, da bi nam izražali posebno iskreno dobrodoščilo, ker so svoje obzore počili na vse načine. Izmed naraščaja se je pokazal tudi marsikak dolg jezic, iz česar pa nismo skiepali nič hudega. Njih opazki ni-

preskrbel za ta program Mr. Joseph Gřdina. Nastopila je kot govornica gl. predsednica in urednica Zarje, Mrs. Albina Novak, ki je izrekla čestitke podružnici in obenem apelirala na članstvo SMZ, da bolj skupno in v večji složnosti deluje s svojim gl. predsednikom. In ker je bil naš gl. predsednik omenil v svojem govoru, da bi nam tudi ženske lahko kaj pomagale za porast naše organizacije, se je gl. predsednica SZZ malo nasmehnila in rekla, da naj se nikar preveč ne zanašamo na ženske, ki so že tak same preveč zaposlene s svojim domačim delom.

Stoloravnatelj je tudi prečital čestitke poslane od gl. tajnika br. Vincent H. Lauterja iz Barbortona, O. K besedi sta bila poklicana še predsednica št. 10 SZZ, Mrs. Mary Urbas in podpredsednik društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, Mr. John Pezdirtz, ki sta v kratkih in iskrenih besedah izrekla čestitke podružnici ob desetletnici. Nato pa se nadaljevala domača zabava do polnoči.

V imenu vsega članstva naše podružnice izrekam iskreno zahvalo vsem za vso vašo naklonjenost, ki ste nam jo izkazali ob tej priliki. Za odbor,

Chas. Benevol.

sem razumel, pač pa sem slišal večkrat besedo: Polak! Polak! Čudil sem se, kako so mogli ljudje uganiti, da so med nami večinoma Poljaki, ko vendar nismo tega nikomer povedali. Seveda, pozneje, ko sem že tudi po angleško nekoliko slišal, sem vedel, da so nas prijazni Quebecanci psovali. Naša sreča, da je bilo to meseca maja, ko je bilo lepo. Če bi ležal po cesti sneg, bi letele v nas kepe, če se ne motim. Takrat je bila menda povsod taka navada v Kanadi in Zed. državah, da so "griparje" sprejemali na tak ljubeznen način.

Ko stopamo tako po cesti, naenkrat zaslišim za seboj zvonec. "Umakniva se h kraju," rečem Vrhničanu, "zbogom grede." Komaj se dobro umakneva in pogledava nazaj, pa vidiva, kako jo rine po sredi ceste lokomotiva, ki vleče za zvonec vlak. Strojevodja je pa na vso moč vlekel za zvonec, ki je bil pritrjen na vrhu lokomotive. Stal sem tam ob cesti in zijal, kot še nikoli. Da bi vlak vozil po sredi ceste, pa da bi zvonil — nak, kaj takega pa še svoj živ dan nisem videl, ne slišal. Pri nas na Menišiji nisem videl druge zvoncev kot na kravjih vratovih. Imeli smo jih dvoje vrst: prave kravje zvonce, široke in intonirane v globokom basu, potem pa bolj majhne, ki so imeli čist, srebrn glas. Prav z debelim glasom smo jim rekli burvož. Take so radi privezovali Cerklani svojim čadom in tam ob naši gmajni v Mingah smo si meniševiski pastirčki marsikaterega izposodili in pozabili dati nazaj.

Ta, ki sem ga videl in slišal na lokomotivi, ki je zvonil: bim, bom, bim, bom... je bil večji od kravjih zvoncev, pa veliko manjši kot so viseli po naših cerkvah. Se celo pri sv. Miklavu na Slivnici so imeli večje. Joj, to bi se naš Francelj smejal, če bi to videl, ki je strojevodja in ki s piščalko na lokomotivi zabrzgala, da gre vse skozi ušesa. Tukaj pa z navadnim zvončkom: bim, bom, bim, bom.

"Prav mislim sem, da grede zbogom, ko sem zaslišal zvonec za seboj po cesti," sem omenil Vrhničanu, ki je ves strmeč zijal v lokomotivo in v zvonec na nji.

"Hudirja nazaj, saj ima še naš vrhničan piščalko in da od sebe glas, ko pripelja iz Ljubljane na Vrhniko, da je komu podobno," se smeje moj prijatelj.

"Ali vidiš, da tukaj v Kanadi vozijo vlaki kar po sredi ceste. Kaj se jim meša, ali kaj. Saj bodo še koga povozili, nerode. Še dobro, da sva se jim umaknila. Vidiš, kam sva prišla! Vlak vozi po sredi ceste, lukamatija pa pozvanja kot krave v gmajni. Narobe svet, ti rečem. Če toliko ne premorejo, da bi zgradili za železnico posebej pot in nimajo toliko, da bi kupili lokomotivo eno pošteno piščalko, potem tukaj za naju ne bo kruha. Najraje bi se peljal nazaj na Menišijo, kjer je človek vsaj varen na cesti." Tako sem govoril Vrhničanu, ki je vozil vlak počasi mimo naju.

Zmajevala sva z glavami nad to čudno novotarijo, ki je nama padla kot prvo čudo v oči, ko sva stopila na tla v Severni Ameriki. Podali smo se na kolodvor, kjer nam je agent, ki je čakal v pristanišču na nas razdelil vozne listke. Tudi meni je preskrbel vozni listek do Regine, Saskatchewan.

JANUS GOLEC:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih

Na Moti so vzeli Kruci 24 konj, več nego 130 goved in 60 svinj. Razen tega še 108 panjev, slanine ter svinjskega mesa za 140 gld., 72 korcev (mernikov ali vaganov) pšenice, moke ter sočivja, 18 strinjakov vina, platna, obleke, blazin in razne druge robe za 630 gld., pohištva in vozne opreme za 300 gld. in 141 vozov sena.

Iz Stroče vasi so odgnali 39 konj, 94 goved ter 154 svinj. Odnegli so 41 panjev, slanine, svinjskega mesa in začimbe za 360 gld., moke, sočivja in zrnja 914 korcev, 13 strinjakov vina ter jesih, obleke, platna, vdelenih kož, preje in prediva za 580 gld., vozne sprave, plugov, bran, orodja in pohištva za 630 gld., sena in otave, 128 vozov in eno kop škopa.

Pristovčanom so pobrali enostavno vse. Vzeli so jim 24 konj, 53 goved, 115 svinj, 47 panjev, slanine, klobas in svinjskega mesa za 70 gld., 460 korcev zrnja, sočivja ter moke, 4 štrinjake vina, obleke, obutve, vdelenih kož, platna ter druge robe za 280 gld., vozne sprave za 480 gld., sena in otave s tem vred, kar je zgorelo, 125 voz.

Na Cvenu so odgnali gospodarjem 50 konj, 76 goved in 100 svinj. Vzeli so 40 rojev, svinjskega mesa, slanine in zabale za 170 gld., 142 korcev zrnja, 11 vedro (vedro=56 l) vina, obleke, platna, blazin in preje za 360 gld., vozov in vozne sprave, orodja in pohištva za 387 gld.

Tudi čedni Cvengradič so oropali do golega in povzročili škodo za 11.500 gld. Po popolnem izropanju so zažgali grad ter ga spremenili v pogorišče in ruvaline.

Kakor po baš kar naštetih naseljih, po katerih smo za primer izrazili škodo v številkah, so ropale ter uničevale krucenske trume tudi v: Križevcih, Ključaroveh, na Grabah, v Branislavcih, Cezanjevcih in po vseh drugih vaseh.

Naropaneža plena ni mogla odnesti sama druhal. Prisilili so kmete, da so jim morali lastno imetje dpeljati v njihova taborišča.

Posamezni oddelki Kruccev so se tudi spravili nad vinograde v hribih. Prihrumeli so celo v spodnje Slovenske gorice. Pogričih in dolinah je odmeval strahoten krik prebivalstva: "Bežite, bežite! Kruc pride, rebelija bo!"

Obupani ljudje so zakopali v vsej naglici, kar so posedali dracenejšega in odbežali v smeri proti Mariboru, da si otmejo vsaj golo življenje.

Kruci niso samo ropali in požigali, temveč tudi ravnali grozivo z narodom. Nekateri so postrelili, druge so tepili do smrti, zopet drugim so odsekali roke ali nogo, rezali so ušesa in nosove. Zenskam so trgali s teles obloke, jih onečastali, počenjali z njimi vse mogoče grdobije in hudobije.

Baš kar na kratko nanizano je le površna ter slabotna slika onega gorja, ki je poplavalja Mursko polje v dobi kruceskikh vpadov. Že iz omenjenega je razvidno več nego dovolj, da so bili bolj nego divje zveri podivjani Kruci dosti grozovitejši in manj prizanesljivi nego Turki.

Po zgledu in receptu prve čete Kruccev je besnela tudi druga, ki pe pridrla 3. februarja 1704 v Središče. Presenečenih Središčanov se je lotila druhal z grozno. Zapretili so, da bodo do tal upepelili vse trg, prebivalce mučili in pomorili, ako ne bodo držali z njimi in jim ne bodo v pomoč pri ropanju.

Hočeš — nočeš — moraš, Središčani so popustili ter so se udali banditom in šli z njimi.

Kruci so si privoščili najprej župnišče. Župnik Jernej Wenger je bil primoran, da je izročil 300 mernikov zrnja in 14 polovnjakov vina. Plen so morali odpeljati Središčani v krucovski tabor. Komaj so bili tolovaji iz farovža, se je bal župnik ponovnega obiska. S pohištvom in preostalo malenkostjo živeža je nameraval pribežati v Ormož. Na cesti je hotela nesreča, da je srečal Kruce. Odvezli so mu vse. Gnali so ga nazaj v Središče, vpriči njega so ogulili farovž do sten in še prazno zidovje so slednjitje zažgali.

Ko so uničevali plameni župnišče, je planila druhal nad cerkev sv. Duha. Vse, kar je imelo v njej kako vrednost, kakor ke-lihe, ciborij, monstranco in druge dragocenosti, ker jih niso bili nastanjeni vojaki, ki so stražili državno lastnino. V gradu so imeli tudi svojo opazovalnico preko pol Brd in čez Preval. Požar je torej nastal ali po krivdi vojakov ali z naravnih vzrokov. Toda kdo ne pozna komunističnega običaja, da zvrnejo krivdo za svoje polomije na — reakcijo, na saboterje! Zatorej ljudstvo v strahu pričakuje, kdo bo sedaj zadostilni kozel za to strašno nesrečo.

VIPOŠOLSKI SOVHOZAJ PRIPOVEDUJE. — Pod tem naslovom pripoveduje goriški list "Slovenski Primorec" s kakimi občutki so ljudje prepustili prisiljeni zemljo, ki so jo njih predniki stoletja obdelovali, da so iz nje novi gospodarji napravili državno gospodarstvo, ki bi ga na Ruskem imenovali sovhoz. Bivši koloni so postali samo državni hlapci. Ker ni bila zemlja več njihova, so morali odprodati živino, poklati perutnino... Za celo se je življenje grajskega hlapca ali bolje komunističnega sužnja. Za deseturno delo dobi tak novi državni hlapec 90 dinarjev. Tako pade vsako veselje za delo, tako nastaja pomanjkanje.

SOVHOZ V GORNJEM CEROVEM. — O podobnem sovhozu v Gorenjem Cerovem v istih Brdih piše "Slov. Primorec" dobesedno takole: Tudi pri nas bomo začeli s sv. Martinom nov sovhoz. Vsi bivši koloni in najemniki so sprejeli "slovo," s katerim jim je odvzeta vsa zemlja s koncem tekočega gospodarskega leta. Onega dne, ko pospravijo zadnji letošnji pridelek, izgubijo pravico vstopa na zemljo, ki so jo obdelovali že njihovi dedje in pradedje.

Na listini, s katero jim je dano slovo (komjat), jim kratko in malo sporočajo, da so vključeni v državni sovhoz, in če jim to ni prav, naj se nemudoma izselijo. In ker nihče ne ve, kam naj bi se izselili, bodo vsi postali dlninarji na državnem posestvu. Tako uvaja Titov komunizem enakost v — beraštvu.

KUBED V ISTRI. — Podobno kot v Brdih je marsikje v Istri. Pismo iz Kubeđa pripoveduje: "Na Kubeđu so že pred časom ustanovili kolhoz. (Kolhoz pomeni skupno gospodarstvo, sovhoz pomeni državno gospodarstvo. Rusi uporabljajo zadnji izraz za ogromna državna veleposestva, ki jih obdelavajo s stroji in kjer večina moč je eno vrsto kmetijskih pridelkov, kakor na primer pšenico. Kolhoz pa jim pomeni skupno gospodarstvo, v katerega so nagnali kmete.) Zdaj se je Kubejcem končno začelo svitati, da to ni paradiz, nekateri bi se radi razkolhožili, a ne gre več. Neki tak je ponudil v odkup par volov in še 20.000 dinarjev. Zahtevali pa so 60.000 in vole. Mož je bil to-

— Prvi znani oljni vrecel v Zed. državah je zavrtal Col. E. L. Drake v Titusville, Pa., kjer je prvo olje priteklo na dan 28. avgusta 1859.

Dobre hiše poceni

Se lahko takoj vselite v hišo na Monterey Ave. blizu 185. ceste, za 1 družino 5 sob, furnez na plin, dvojna garaža, udobna transportacija, blizu trgovin in šol. Cena je \$10.500.

Na Nauman Ave. blizu 200. ceste, iz opeke, Colonial, vhod v vežo, cementni dovoz, furnez na plin. Cena \$12.800.

Mnogo drugih vrednosti v hišah v Euclidu in okolici.

Euclid Shore Realty Co.
Svrga Co. Builders
896 E. 185. St.
IV 6076, IV 6077

(242)

VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)
poslojpe. Vsa vas se je zbrala krog strašne plamenice ki je razsvetljevala polovico Brd, in je z grozo gledala divji kres, ki je požiral stavbo, ki je bila njihov ponoc. Sele zjutraj, ko se je dani, so prišli ognjegaoci iz Solkana, a bilo je prepozno.

V gradu je bilo nakopičeno skoro vse premoženje vipolškega sovhoza: približno 1.000 stotov sena, velikanski kupi pšenice, turščice, krompirja ter drugih poljskih pridelkov: vse, kar je bilo nasilno ugrabljeno bivšim kolonom, katere, so brezsrčno ponižali v državne hlapce. A v gradu je bilo tudi skladišče raznega kmečkega orodja, strojev, umetnih gnojil, ki so bila last državnega posestva ter zadrage.

"Glejte," tako je šel tih šepet, "nimajo blagoslova! V dim je šlo, kar so nam iz ust iztrgali!" Ljudstvo trepeče. V gradu so bili nastanjeni vojaki, ki so stražili državno lastnino. V gradu so imeli tudi svojo opazovalnico preko pol Brd in čez Preval. Požar je torej nastal ali po krivdi vojakov ali z naravnih vzrokov. Toda kdo ne pozna komunističnega običaja, da zvrnejo krivdo za svoje polomije na — reakcijo, na saboterje! Zatorej ljudstvo v strahu pričakuje, kdo bo sedaj zadostilni kozel za to strašno nesrečo.

VIPOŠOLSKI SOVHOZAJ PRIPOVEDUJE. — Pod tem naslovom pripoveduje goriški list "Slovenski Primorec" s kakimi občutki so ljudje prepustili prisiljeni zemljo, ki so jo njih predniki stoletja obdelovali, da so iz nje novi gospodarji napravili državno gospodarstvo, ki bi ga na Ruskem imenovali sovhoz. Bivši koloni so postali samo državni hlapci. Ker ni bila zemlja več njihova, so morali odprodati živino, poklati perutnino... Za celo se je življenje grajskega hlapca ali bolje komunističnega sužnja. Za deseturno delo dobi tak novi državni hlapec 90 dinarjev. Tako pade vsako veselje za delo, tako nastaja pomanjkanje.

SOVHOZ V GORNJEM CEROVEM. — O podobnem sovhozu v Gorenjem Cerovem v istih Brdih piše "Slov. Primorec" dobesedno takole: Tudi pri nas bomo začeli s sv. Martinom nov sovhoz. Vsi bivši koloni in najemniki so sprejeli "slovo," s katerim jim je odvzeta vsa zemlja s koncem tekočega gospodarskega leta. Onega dne, ko pospravijo zadnji letošnji pridelek, izgubijo pravico vstopa na zemljo, ki so jo obdelovali že njihovi dedje in pradedje.

Na listini, s katero jim je dano slovo (komjat), jim kratko in malo sporočajo, da so vključeni v državni sovhoz, in če jim to ni prav, naj se nemudoma izselijo. In ker nihče ne ve, kam naj bi se izselili, bodo vsi postali dlninarji na državnem posestvu. Tako uvaja Titov komunizem enakost v — beraštvu.

KUBED V ISTRI. — Podobno kot v Brdih je marsikje v Istri. Pismo iz Kubeđa pripoveduje: "Na Kubeđu so že pred časom ustanovili kolhoz. (Kolhoz pomeni skupno gospodarstvo, sovhoz pomeni državno gospodarstvo. Rusi uporabljajo zadnji izraz za ogromna državna veleposestva, ki jih obdelavajo s stroji in kjer večina moč je eno vrsto kmetijskih pridelkov, kakor na primer pšenico. Kolhoz pa jim pomeni skupno gospodarstvo, v katerega so nagnali kmete.) Zdaj se je Kubejcem končno začelo svitati, da to ni paradiz, nekateri bi se radi razkolhožili, a ne gre več. Neki tak je ponudil v odkup par volov in še 20.000 dinarjev. Zahtevali pa so 60.000 in vole. Mož je bil to-

liko prevleden, da ni dal. Kajti tedaj bi ga obsodili kot vojnega dobičkarja, mu vse vzeli in ga naprej držali za hlapca v kolhozu. Na kolhozih bi lahko bil napis kot je v Dantejevi pegmi nad peklenjskimi vrati: "Skozi mene vstopite med izgublence. Pustite vsako upanje, vi, ki vstopite."

SE ENA IZ ISTRE. — Pisali smo, da se vedno mnogo ljudi beži iz Titovega raja, zlasti iz Primorske, ki je prišla pod rdeči jarem. Pismo iz Istre piše, da za takim, ki je zbežal čez mejo vse pobero. Celu njegovo posteljo zaplenijo. Pač znamenje strahotne revščine, ki je zavladala v teh krajih pod "novo" svobodo.

NITI KOŠCEK MILA. — Pismo z Titove Primorke pravi tudi: "Šest mesecev že ni niti koščeka mila po Vipavskem, na Krasu, Brkinih. Pomagamo si, kakor vemo in znamo. Rdeči so obsodili našo deželo, da mora biti umazana. Zraven pa za svojo propagando pišejo o tednu čistosti."

O OTROSKIH ČEVELJKIH. — V času takega pomanjkanja lahko dela komunizem propagando celo z otroškimi čevljkami. Da bi povisali število čalnic "Anti-fašističnih žena" (Ljudje pravijo. Absolutno ferdarbanih žensk) so sklenili, da bodo to zimo prodajali otroške čevljičke samo ženskam, ki so vpisane v to društvo. Tako hočejo privabiti ljudi v komunistične organizacije.

"NEUSMILJEN PES." — Ko je gledal vse to, je v vasi Neblo in v Brdih ušlo Ninču Peršolja in je ozmerjal komunističnega podrepnika Mirkota, Domenisa z besedo "neusmiljen pes." Prevedel na gala je povedal, kar mislijo ljudje o Titovih priganjcih, in je dobil za ta izraz tri mesece prisilnega dela. Obsodilo ga je "ljudsko" sodišče v Solkanu.

Zelo dober kup
Na vrhu Chardon klanca je naprodaj krasna 6-sob hiša, zidana, sončne verande, dvojna garaža, plinska gorkota, velik lot. Se lahko takoj vselite.

V Euclidu, blizu jezera, nova zidana veneer, 4 sobe spodaj, 2 zgorej, plinska gorkota, privilegije na jezeru. Se lahko takoj vselite.

Mi imamo vseh vrst hiše in lo-te naprodaj. Poštena in vlijudna postrežba.

John Knif
820 E. 185. St.
IV 7540 ali KE 0288. (242)

Avto naprodaj
Studebaker Coupe, 1937, v jako dobrem stanju, dobro ohranjena kolesa. Pokličite po 6 uri zvečer KE 2564. (242)

Ženska išče delo
Zanesljiva ženska bi rada dobila delo, da bi varovala dečka ali dekletce od 3 let starosti naprej, če otrokova mati dela. V slovenski naselbini. Otrok bo v jako dobrem varstvu. Pokličite UT-1-2110. (242)

Lepa prilika za podjetnega rojaka
Na vogalu Tracy Ave. in 222. cesti bo kmalu dograjen nov trgovski prostor 18x70. Spodaj je lepa klet. Stavba bo v kratkem dograjena. Na vogalu bo lekarna, zraven je pa ta prostor, ki bi bil zelo pripraven za pekarijo, ker ni nobene v bližini. Za informacije se zglasite na 882 E. 140. St. ali pokličite LIBerty 0700. (x)

SLOVENSKI URAR
JOHN BARTOL
(Stajerc)
ki je preje bival na 5600 St. Clair Ave. naznanja starim in novim odjemalcem, da sedaj posluje na 6519 St. Clair Ave. Popravlja vsakovrstne ure in zlatnino

Three Corner Cafe
1144 EAST 71st ST.
Frank Baraga in John Levatik, lastnika
Izvrstno pivo - vino - žganje in okusen prigrizek
Se pripravljamo

Old Oxford Tavern
1014 E. 63 St. EN 9288
TONY PERUSEK & EDDIE SESEK
Sveže pivo, žganje okusna jedila, ribja pečenka vsak petek zvečer. Croatian Tamburiza.

INSURANCE
Fire — Windstorm
Automobile
Za zanesljivo postrežbo se priporoča
Daniel Stakich
Agentura
15813 Waterloo Rd.
KE 1934 (FrL-x)

RICH BODY SHOP
FRANK RICH, lastnik
1078 E. 64 St. — Tel HE 9231
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.
Ako rabite svetilce, vence in druge, obrnite se na svojega slovenskega rojaka
Frank in Josephine Gartoza, lastnika
YALE FLOWER SHOPPE
7910 St. Clair Ave.
Telefon: HE 3370
Na domu: EN 6157

John Mocilnik
DRY CLEANING
LIKAMO in POPRAVIMO
EKSPERTNO DELO
Moške obleke zlikamo tako hitro, da lahko kar pri nas počakate nanje
1136 E. 71 St. UT 1-0355

John Robich
General Building Contr.
KE 5152

Za 2 družini
Naprodaj je velika hiša za 2 družini na Addison Rd. 8 in 8 sob, 2 furneze, velik lot, v jako dobrem stanju vsepovsod. Cena znižana za hitro prodajo. Oglejte si jo danes in mi dajte ponudbo. Je zares poceni. Pokličite HE 6054.

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME CO.
6016 St. Clair Ave.
Tel. ENdicott 3113

PAPIRAMO IN BARVAMO SOBE

Prvovrstno delo, zmerne cene. Pokličite, da vam damo prost proračun. Imamo parni kotel za odstranjenje papirja.

GEO. PANCHUR IN SINOV
16603 Waterloo Road
KE 2146
BARVE IN STENSKI PAPIR V NAJNOVEJSIH VZORCIH

ALI STE PREHLAJEN?
Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.
Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

ZA DOBRO PLUMBINGO IN GRETJE POKLICITE

A. J. Budnick & Co.
PLUMBING & HEATING
6631 St. Clair Ave.
Bus. Tel.: UT - 1 - 4492
Residence Potomac 0641

Pošiljanje MOKE IN PAKETOV Z ŽIVEŽEM V JUGOSLAVIJO

Od zdaj naprej pošiljamo moko v Jugoslavijo po dveh cenah, dajajoč s tem na razpolago pošiljateljcem, da pošljejo svojem moko s plačano dostavo do Reke ali pa do MESTA PREJEMNIKA (do hiše).

CENE MOKE SO:
1) Vrečo bele moke 100 funtov pošljemo za \$9.00
Prevoz do REKE IN ZAVAROVANJE za polno izgubo (total loss) do mesta prejemanja je vračevano v gornji cen. Prejemnik mora v tem slučaju sem plačati stroške prevoza od Reke do svojega bivališča.

2) Vrečo bele moke 100 funtov pošljemo za \$12.00
V ceni so vračunani vsi stroški za zavarovanje proti polni izgubi (total loss), kot tudi stroški prevoza od Reke do NASLOVA PREJEMNIKA kjerkoli v Jugoslaviji, tako ne bo prejemnik plačal nobenih stroškov, ko prejme moko.

Naša moka, ki jo dobavljamo od poznane firme "GENERAL MILLS," je prvovrstne kvalitete, vsebujejo visoko količino proteina, najmanj 13%.

STANDARD PAKETI za naročitev naših NOVIH Standard paketov, vprašajte za cenik in naročilne liste (Order Forms). Dostava moke in Standard paketov je garantirana. V slučaju izgube pošiljke, vrnemo denar.

PO OBEH CENAH POSLJEMO ISTO KVALITETO MOKE, KATERA JE SEDAJ PAKIRANA V IZREDNO MOČNE VREČE (OSNABERG BAGS) ZA IZVOZ.
Ena oseba lahko pošlje z isto ladjo največ PET VREČ MOKE in to na pet različnih oseb v Jugoslaviji.
Opozarjamo, da postane vse blago po naročbi Vaša last, do čim smo mi samo posredovalci med pošiljateljcem in tukajšnjimi oblastmi. — Ček in Money Orders naj se glase na "DOBROVOLJNI ODBOR."
URADNE URE: Vsak dan od 9 zjutraj do 5 zvečer. V nedeljo in ponedeljek je uradno zaprt.

DOBROVOLJNI ODBOR
245 West 18th Street
New York 11, N. Y.
Telefon: WATkins 4-9010

SLOVENSKI RADIO PROGRAM
VSAKO NEDELJO POPOLDNE
OD 3:30 DO 4:00 URE NA RADIO POSTAJAH
WRSR - 1490 in FM - 95.3
Društva, ki bi rada zastopj dobila nasamila na tem programu, naj to sporočijo
JERRY BOHINC, lastnik
Poslušajte LUM 'n' ABNER vsako nedeljo zvečer ob 10—WGAR
NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE
22530 Lake Shore Blvd. REdwood 2303

Ustanovljeno 1908
Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi
HAFFNER INSURANCE AGENCY
6106 ST. CLAIR AVENUE

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

FANT S KRESINJA

IVAN MATIČIĆ

Toda fanta na noben način ne more pripraviti do tega; na vse načine se izmotava, dokler slednjič ne pride zraven Katica. Ko zazna, za kaj gre, plane brž v očeta: "Oče, pustite Vida! Jutri morava vesiti koruzo!" — Niti to ni zaleglo, zato jo ubere Katica brž nad mater. Mati pa brž nad starega: "I, kaj boš gonil fanta na tako daljo! Kar sam pojdi, saj se rad prepeljavaš, se ga boš vsaj malo nacuckal."

Zdaj je šele zaleglo. Ženi se ni maraj staviti po robu, čeprav je bil velik in močan, toda umela je aganiti njegovo trmo. Sicer je stvar tudi ta: jutri se ga lahko brez skrbi nacucka, žena mu je nekako vnaprej dovolila.

Zgodaj zjutraj se je stari odpravil. Hlapec mu je vse pripravil, zapregel konje ter voščil gospodarju srečno pot. Potlej sta se spravila s Katico na mostovž vesiti koruzo. Ah, kako je bilo to prijetno delo, Katica bi vesela najrajši noč in dan brez jedi in brez vsega. Tako lepe vence sta napela, kakor bi bili iz samih rož. Tako krasnih ni bilo še nikoli pri Strajharjevi hiši, vsaj Katici se tako dozdeva.

"No, Vid, bi šel rajši z očetom na Kresinje ali rajši spletaš z mano koruzne vence?" ga je vprašala Katica.

"O, stokrat rajši spletam vence," ji je odvrnil fant.

"Ah, ali res?" Katica je sladko vzdihnila in fanta hvaležno pogledala. Zdaj je bila trdno prepričana, da jo ima res rad.

"Veš, kaj bi na tistem Kresinju, saj tam nič ni, pusta vas." Tako mu govori dekle, ker sama ne ve, kako bi izražala svoje veselje.

"Da, pusta vas..." priklama fant nekoliko raztresano.

"Jo poznaš, si bil že tam?"

"Seveda bil... ne, nisem bil... Si bila mar ti, Katica?"

"Ne, nisem še bila, pa tudi ne maram iti."

"Ne bi marala iti? Recimo z mano."

"Stabo? Čemu? Saj ti ven-

V BLAG SPOMIN

OB PRVI OBLETNICI SMRAI
PRELJUBLJENE IN NIKDAR
POZABLJENE MAME
IN STARE MAME

Mary Fraithoffer

Ki je svoje mile oči zatisnila za vedno
dne 10. decembra 1947

Hladna Te zemlja že leto dni krije,
mirno in sladko v grobu zdaj spiš,
konec je zdaj Tvojih muk in strpljenja.
Počivaj v miru — snivaj sladko,
nam predraga,
enkrat skupaj se bomo združili,
takrat veselo bo snidenje za vekomaj!

Zaljubljeni ostali:

FRANK, sin
ROBERT, vnuk
LEE, sinaha

Cleveland, Ohio,
dne 10. decembra 1948.

"Kakšen učitelj?" se začudil gospodar. "Kaj ga ti poznaš?"

Vid je zmeden; brž hlastne po korcu vode, ki mu jo je pravkar ponudila Katica. Oh, ta dobra Katica! Vid bo molil zanj, ko pojde zopet k milostni Materi sinjgoraski.

"Stari gleda fanta in vnovič vpraša o tistem učitelju. Fant gleda v korec in se izvija: "Ne, hotel sem reči, da je tam v Račju neki učitelj, ki je bil prej na Gozdanju."

Stari vrta še dalje, dokler se ne obregne končno obenj gospodinja, rekoč: "Daj že mir s tistim študentom, naj bo, kjer hoče, saj ga ne poznamo."

S tem je bila ta reč v kraju, pri Strajharjevih ni nihče več črnil o tem. Toda dober mesec pozneje je prišel Poljančev študent zopet na dan.

Bilo je pozno v jeseni, tik pred zimo, ko je prišel neki kmet s kolesjem na Vrhovlje. Od hiše do hiše se je ustavljal in nekaj povpraševal, dokler ga niso nazadnje ljudje napotili v Strajharjevo hišo.

"Dober dan vam voščim," pozdravi kmet, ko vstopi.

"Bog daj," odvrne gospodinja. "Kaj bo dobrega?"

"E, nič dobrega. Sina iščem."

"Kakšnega sina?"

"I, nu, svojega sina. Jaz sem Poljanec s Kresinja. Sin se mi je zgubil, pred štirimi meseci je pobegnil z doma."

Strajharica se spomni: "Kaj mar tistega zgubljenega študenta iščete?"

"Da, tistega. V zadnjem času se je raznesel na Kresinju glas, da se fant skriva tu na Vrhovlju."

"Na Vrhovlju?? Ni mogoče, še nikoli ga nisem videla. Najbrž se je kdo zmisliil."

V tem pride Strajhar in začudeno pogleda priljica. "Ja, kaj nisi ti Poljanec s Kresinja?"

"Kajpak sem?"

"Kar noter v hišo, na toplo. Pa sedi, boš kaj povedal."

"E, kaj čem povedati. Sina

Mike Skebe Plumbing & Heating Co.

V zalogi ima lepe kuhinjske lijake (sinks), izdelkov Youngstown, American, Capital, Kohler, Tracy, Eljer, in Geneva.

Avtomatične vodne grelce: Bryant, Ruud, Hoffman, Rex, Hotstream, in Mustee.

Odplačujete lahko mesečno z vašim računom za plin.

Odvodne kanale vam sčistimo z elektriko. Vodne cevi nadomestimo z bakrenimi. Ako se zamaši vaš odvodni kanal, ne kopljite in ne kvarite lepe trate pred hišo. Pokličite nas, da vam z elektriko vse napravimo.

Pokličite GL 6680 — stanovanje KE 4614

Prodajalna na

653 East 152nd St., vogal Saranac Rd.

Furneze na premog očistimo za \$6

Popravimo in uredimo furneze na premog in plin. Postavimo vam tudi parne boilerje in za vročo vodo. Pokličite za hitro in točno postrežbo

ADAMS HEATING SERVICE

Kenmore 5200

AUGUST F. SVETEK

POGREBNI ZAVOD

478 East 152nd St. Tel. IVanhos 2016

BOLNISKI AVTO NA RAZPOLAGO

GRADITELJI HIŠ — raztegnite dolar!

Dobite **MONCRIEF** PLIN • OLJE • PREMOG avtomatično gretje

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O

A. GRDINA & SINOVI

Pogrebni zavod

1053 EAST 62nd ST.

HEnderson 2088

Ambulancna posluga podnevi in ponoči

STORITE KORAKE SEDAJ, DA PLAČATE DOLGOVE

Ako vas skrbi kak neplačan račun v trgovini, pri zdravniku, zobozdravniku, ali kak drug dolg, velik ali majhen—je prvi korak, da obiščete to banko in se domenite za ceneno posojilo. To bo poenostavilo vaš problem dolga ter vas potegnilo iz dolga na najbolj gotov, lahek način.

Pridite k nam ali pokličite MAin 8100

6 uradov—vzhodna, zapadna stran, v mestu

THE BANK OF OHIO

prej The Morris Plan Bank

921 Huron Road in podružnice

FIAT-SIMCA ekonomični 2 do 4 sedežni AVTOMOBILI

56 do 35 milj z enim galonom goriva
Solidno zgrajeni, 4 brzine

Nizka cena

POJASNILA DAJE: JOHN ERJAVEC

pri

VAUGHAN MOTORS

Distributors

236 West 56th Street

Plaza 7-7790

New York 19, N. Y.

—Deliveries U.S.A. and Europe—

Trgujte v udobnosti!

od 10 do 4

Izognite se drenju ob drugih urah

Mi dajemo in zamenjamo Eagle znamke

THE MAY COMPANY

izjemne vrednosti v

bombaževem blagu

ravno ob pravem času za božična šivalna darila!

Famozni Maker 80 sq. Percales

regularno 59c jard **44c** jard

Krasni bombaževi percales, vabljivo barvani ter fino tkani v znani predilnici, kot nalašč za vaš božični načrt. Garantirani za pranje in ohranijo barvo... v 36 inč širini.

59c in 69c bombaževi Plisse Crepe

44c jard

Permanentni bombaževi plisse v svetlih, solidnih barvah, priljubljeni vzorci. Iz tega blaga boste lahko napravili igralne obleke za otroke, spalne slajčke, predpasnike in halje. 3 širine.

THE MAY CO. . . FABRICS . . . FOURTH FLOOR

59c in 69c bombaževi Chambrays

44c jard

Vedno popularni chambrays v rujavi, plavi, sivi, rdečkasti, rožnati, modri ali v več barvah... jako voljno blago, fine kvalitete, trpežno, iz katerega napravite lahko mnogo stvari doma. 32 inč širina.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR
SDD NA WATERLOO RD.

vabi na

PEVSKI KONCERT

V NEDELJO 12. DECEMBRA

ob 3:30 popoldne

Zvečer bo ples, za katerega bo igral VADNALOV ORKESTER

New Funeral Home

The establishment of a Funeral Home in the Collinwood and Euclid neighborhood should be no surprise to the many friends of A. Grdina and Sons. For it was through their encouragement and insistence that this old established firm has now accomplished, what it had for many years endeavored to do.

A. Grdina and Sons has now acquired the property at 17010 Lake Shore Blvd. which will be used for a funeral home. The site was purchased from Mr. Albert Ziehm who is opening new quarters in a different city. The home can be used immediately for funeral work, but old Grdina tradition of serving the public better and better and better, makes it imperative that vast improvements and innovations will be begun at once. This means that modern, up-to-date, enlarged funeral parlors will be available to the people in the North-eastern part of Cleveland and all of Euclid in the very near future, and known as the Lake Shore Home. The location is

ideal as it is within easy auto driving range from anywhere in the Northeast section, or easily reached by bus or trolley.

The family of Mr. and Mrs. Frank Matoh who are very well known in Collinwood has been selected to reside in the new acquired premises to take care of any calls that may require the attention of A. Grdina and Sons.

This is only a preliminary report. More shall be made as progress continues to an ultimate conclusion of the farsighted dreams of A. Grdina and Sons.

ST. VITUS

(Continued from Page 5)

I have I tasted them all—delicious! That isn't all—the Sisters of St. Vitus made some cookies for us, thank you. And those Danish pastries—mmmm!

No one could resist the tray of fancy pastries that Mrs. Szymanski made ever so colorful. Should stop and catch my breath, maybe count calories, too—what a thought. Seeing is believing you might say, but just ask any mother who was there: what a glorious Christmas Party we had.

Your reporter left before Father Baraga opened all his gifts—some surprises weren't they. The gifts I did see exchanged were very practical and in good taste. Say what time did it end? Mrs. Mary Kolar was still drying dishes when I said "good night".

A black cord bag, made by Mrs. Szymanski is now being offered as a prize, plus two other handmade articles—a fascinator and an infant cap and mitt set. Mothers may contact Mrs. Szymanski. These prizes are offered to members only. The next meeting will tell us the winners.

Oh say, on Dec. 15 after the last Mass, our church will be cleaned for Christmas time. There'll be a lot to do and we will need help so please, parishioners, a little of your time will be appreciated.

Jefferson was the first president inaugurated in Washington.

Wedding Bells

Mrs. Josephine Golobic of 6212 Carl Ave., announces the marriage of her daughter, Anne, in Tucson, Arizona, to Chester Peckham of Tacoma, Washington. The ceremony took place November 21st in St. Ambrose Church. Her new address is: Mr. and Mrs. Chester Peckham, 2925 N. Stone Ave., Tucson, Arizona.

DEATH NOTICES

Bostjancic, John (Lefty)—Brother of Mary Kovacic of Pittsburgh. Residence at 1061 E. 67 St.

Krall, Frank—Husband of Katherine (nee Lusin), father of Frank, Adolph, Louis, Joseph, Anna, Cadler, Mary Raab. Residence at 1096 E. 67 St.

Lonchar, Frances—Mother of Mary Snelder. Residence at 441 E. 160 St.

Paulin, Anna (nee Burkovic)—Mother of Mary Martini, Julia Bradac-Marzlikar, Sylvester, Michael. Residence at 683 E. 157 St.

Romic, Mike—Husband of Mary (nee Susteric, formerly Shally). Father of Ludwig, Edward, Mary Kuchta. Residence at 18309 Edgerton Rd.

Join the Christmas Thrift Club now so that a year from now you will be receiving a check from \$50 to \$1,000.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

6111 St. Clair
15619 Waterloo
3476 E. 93 St.
Broadway 6666

3 OFFICES

LOUIS SRPAN

TAILOR
17822 Marcella Road
KE 4811

Charles & Olga Slapnik

FLOWER SHOP
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
6026 St. Clair Ave. EX 2134

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel low on.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
Eli Lilly and Company

Police Get Results With Fire Truck

Greenville, Mich. — Police Chief Jerry Sage knows how to round up a posse in a hurry.

When a two-year-old boy was lost and he needed a large searching party, Sage pulled the fire siren, directed the driver to drive the truck a few blocks and attracted hundreds of motorists to "the fire."

He got 500 persons together and the child was found in the woods as dusk was descending.

TV Aerial Brings Notice of Eviction

Wilmington, Del. — Charles F. Hoon said that no one is going to evict him from his home—not just because he has a television set.

Hoon was ordered by the Wilmington Housing Authority to vacate his home in the Riverside housing project and to take the set with him. The video antenna, screwed to the roof, violated a clause in his lease barring tenants from using tacks, nails or screws, the authority said.

Hoon said he would sue.

Husband, wife, brother, sister, sweetheart will MERRILY roll along throughout the season with a most STRIKING GIFT purchased at

GRDINA RECREATION

BOWLING BALL - BOWLING BAG SHOE BAGS

GRDINA RECREATION
6025 ST. CLAIR AVE.

Not TOO BIG to give you personal attention
Not TOO SMALL to serve your particular choice of the finer things

LINGERIE - HOSIERY - HOLIDAY BLOUSES - SKIRTS
DRESSES - COSTUME JEWELRY - BRAS - ROBES
WOOL and SILK SCARFS - MITTENS
WOOL GLOVES

All Packages Gift Wrapped

VI-MARTIN STYLE SHOPPE
(MRS. MARTIN ANTONCIC, Prop.)
St. Clair at E. 68th St. Tel.: UTah 1-4208

Girl Show Producer: "We are doing a wonderful business in this town; how do you explain it?"
The producer read: "50 Beautiful Girls — 45 Gorgeous Costumes."

!!!GENTLEMEN!!!

A Gift Full of Surprises
for HER

is a
PANDORA BOX
from
GRDINA SHOPPE

May we assist you in selecting items from our complete line of:

Housecoats	Negligees	Corduroy
Cosmetics	Perfume	Robes
Scarfs	Purses	Night Gowns
Hose	Quilted	Pajamas
Slips	Robes	Bed Jackets

Grdina Shoppe

6111 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio

HE. 6800 OPEN EVENINGS

**FOR GIFTS
SHOP AT
NOVAK'S
APPLIANCES - RECORDS
FURNITURE**

55th St. and St. Clair Ave.
Open every day 10 A.M. to 8 P.M.
Sundays 10 A.M. to 1 P.M. till Xmas

**Back Ache
In The Morning?**

Sleep on the Firm

**Sealy
ORTHOPEDIC
Firm-o-Rest Mattress**

Hurry in and see this sensational new mattress. Specially designed to give your back FIRM support, with all the comfort of a fine innerspring mattress. You sleep on it—not in it. Let us show you this patented Sealy Orthopedic Mattress today. **\$6950**

Matching Box Springs, \$69.95

We Carry a Complete Line of Sealy Mattresses

Easy Monthly Payments

Norwood Appliance & Furniture
6202 ST. CLAIR AVE.

John Susnik

NO BETTER TERMS ANYWHERE

LOANS TO REPAIR, MAINTAIN, MODERNIZE YOUR HOME OR BUSINESS PROPERTY

MATT F. INTIHAR
REAL ESTATE — INSURANCE

When you buy Fire Insurance, buy extended coverage with it. Cost less per \$1,000.

630 E. 222. St. — RE 6888

BEROS STUDIO

FOR FINE PHOTOGRAPHS
6116 St. Clair Ave. Tel. EN 0670
Wedding pictures taken in: STUDIO, HOME or CHURCH — Families, Children and Portraits — Framing — Copying of Old Photographs — Satisfaction GUARANTEED.

AHLIN SHEET METAL & FURNACE CO.

NEW COAL AND GAS FURNACES
Blowers and Conversion Burners
Minn. Honeywell Thermostats

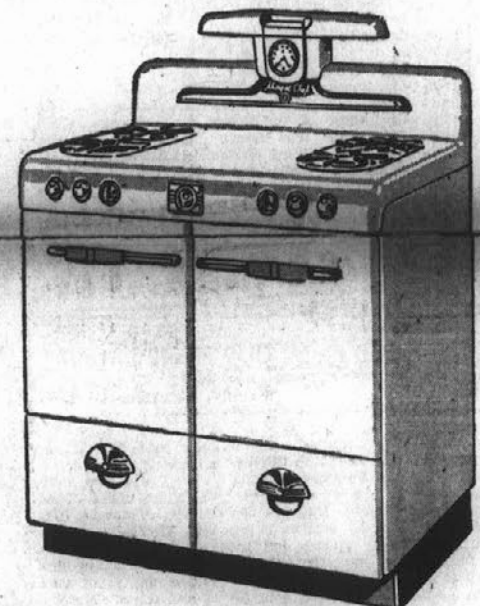
ALL MAKES FURNACES REPAIRED
Recessed and Vacuum Cleaned

GUTTERS AND SPOUTING

613 E. 99. St. GL 7630

Here's to years of automatic cooking pleasure with this **Magic Chef GAS RANGE**

FAST COOKING
Magic Chef gas ranges gives you high heat, low heat, any heat—instantly! Plus a fixed simmer-set that saves time and effort.

CLEAN COOKING
Pots and pans stay clean on Magic Chef's top burners. There's no smoke when broiling. Oven vent keeps kitchen walls clean. It's the easy-to-clean range.

COOL COOKING
The Magic Chef oven is completely insulated with "Fiberglas" to keep the heat in. The insulation stays around the oven and does not settle.

AUTOMATIC COOKING
Magic Chef "CP" ranges light automatically—no matches needed. Your meals are clock-controlled. The oven is accurately regulated with the famous Red Wheel.

ECONOMIC COOKING
Magic Chef gas ranges are designed to give you efficient economic cooking with gas. It's easy on your household budget.

DELICIOUS COOKING
Tasty pies, juicy steaks, vitamin-rich vegetables—all can be yours when you cook on a Magic Chef gas range. It's designed for perfect cooking.

SMART COOKS KNOW—GAS HAS GOT IT
ON DISPLAY AT **\$134.50 TO \$304**

SPECIAL TRADE-IN ALLOWANCE ON YOUR OLD STOVE
CONVENIENT TERMS TO SUIT YOUR PURSE

NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE CO.

819 East 185th Street
Next to LaSalle Theater
KENmore 5700
FREE PARKING

22530 Lake Shore Blvd.
Next to Shore Theater
REDwood 2303
FREE PARKING IN REAR

EAGLE STAMPS AT LAKE SHORE BLVD. STORE ONLY

Both Stores Open Until 10 P. M. Daily, Including Wednesdays, Till Christmas